

РЕШЕНИЕ

№ 10218

гр. София, 28.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в публично заседание на 31.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **3595** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на сдружение с наименование „Сдружение Азбукари“ представлявано от председателя Ц. К. К., срещу РЕШЕНИЕ № 96 от 12.03.2024г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД, Комисията/, постановено по преписка № 353/2016г.

В жалбата са изложени съображения за нищожност на оспорения акт, поради несъобразяването му с влязлото в сила решение № 7471/10.12.2018г. по дело № 9628/2018г. на АССГ, потвърдено с решение № 458/13.01.2020г. по дело № 5375/2019г. на ВАС на РБ, както и с решение № 5381/30.08.2022г. по дело № 11317/2021г. на АССГ. С тези съдебни решения са били дадени задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, които не са били изпълнени от КЗД. Административният орган е бил обвързан от указанията на съда и при произнасянето си е следвало да се съобрази с тях. Като не е направил това, издадено решение № 96/12.03.2024г. представлявало нищожен акт на основание чл.177, ал.2 АПК.

В проведеното съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв.С. М., която поддържа жалбата и моли за обявяване нищожността, респ. за отмяна на решението на КЗД. Заявено е искане за присъждане на адвокатско възнаграждение.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация се представлява от юрк. М. С., която оспорва жалбата и се иска нейното отхвърляне. Обобщава се, че актът е

издаден от компетентен орган, който се е запознал, проверил и преценил събраните доказателства, като в мотивите са били обсъдени всички релевантни факти и обстоятелства.

Касаело се за предприети позитивни, насърчителни мерки, които целяли ликвидиране на неравно третиране и изравняване на възможностите на конкретна уязвима група в областта на образованието. Конкретният казус попадал в обхвата на изключенията по чл. 7, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр. Приобщаването и задържането на децата, учениците и младите хора в образователната система било предпоставка за повишаване равнището на образование и съответно за по-добра социална интеграция и реализация на пазара на труда. Сумите за стипендиите са били предоставени от Ромски образователен фонд, като от държавния бюджет не са изплащани стипендии за насърчаване на деца и ученици от ромски произход по проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“. Този проект преследвал законна цел, принципът на пропорционалност не е бил нарушен, т.е. чрез различното третиране можело да се постигне преследваната цел без да се излиза от рамките на необходимото за постигането ѝ. Тази специална мярка по смисъла на чл.7, ал. 1, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр. не представлявала дискриминация. Разглежданата мярка имала за цел насърчаване на равенството във възможностите за обучение, социализация и последваща професионална реализация на разглежданата уязвима група на пазара на труда. Принципът на недискриминация забранявал различното третиране в сходни ситуации и еднаквото третиране в различни ситуации, освен ако това различно третиране е обективно оправдано и използваните средства са пропорционални на преследваната цел.

Основните цели на проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“ и съпътстващите ги дейности били насочени към реализиране на държавната политика за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и в този смисъл били част от мерките в областта на образованието за осигуряване на участието на лица, принадлежащи към етнически малцинства. Тези специални мерки целяли насърчаване на образователните потребности на конкретната целева група в рамките на приложимите нормативни актове, стратегии и програми, насочени към ромското приобщаване. Проектът стимулирал учениците от ромски произход при обучението им чрез предоставянето на стипендии и бил с временен характер за период от 24 месеца / 01.06.2016 г. до 26.06.2018 г./ Моли актът да бъде потвърден, както и да се присъди в полза на КЗД юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованите страни – М. Щ. К. и Министерство на образованието и науката не се явяват, не изпращат процесуални представители и не взимат становище по основателността на жалбата.

Заинтересованата страна – Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства се представлява от адв. Д. М., която счита жалбата за неоснователна и моли за нейното отхвърляне.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевантите с жалбата основания, доводите на страните и прецени събраните доказателства по чл.235, ал.2 ГПК във вр. чл.144 АПК, приема за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по жалба вх. № 44-30-166/27.10.2016г. и допълнения вх. № 14-30-172/16.11.2016г., вх. № 13-30-174/01.12.2016г. на „Сдружение Азбукари“, представлявано от Ц. К., в която са развити оплаквания за дискриминация срещу М. Щ. К., в качеството ѝ на министър на образованието и науката по признак „етническа принадлежност“, „лично положение“ и „образование“. Искането отправено до КЗД е да се установи наличие на нарушено равенство в третирането на учениците, които не попадат в целевата група на проекта „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средното образование“ спрямо тези, които попадат в тази група. Твърди се, че е била извършена дискриминация, като вместо професионално обучение и въвличане на децата в различни образователни модули, МОН е привилегирвало една група деца, чрез предоставянето на стипендии. Посочено е, че е бил изготвен дискриминационен проект, обслужващ интересите единствено на децата от ромската общност, без да се отчете, че всички деца, независимо коя етническа общност представляват, са български деца и е недопустимо да бъдат дискриминирани по етнически признак или съмнителни интелектуални предимства, оценявани драстично с по-ниска скала, от нужната за придобиване на право за получаване на стипендия.

Образувана е била с разпореждане № 964/21.12.2016г. преписка № 353/2016г. за дискриминация по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. по признаци „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“. Преписката е разпределена на заседателен състав, състоящ се от членовете на КЗД- А. М., К. Е., Л. К., С. Й. и С. А..

Проведена е процедура по проучване, като е предоставена възможност на страните да се запознаят със събраните по преписката материали /уведомление № 90-08-17/08.03.2017г., № 44-00-2306/01.08.2017г./ и да представят становища.

В хода на тази процедура Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства е представил становище вх. № 12-20-18/29.03.2017 г. /л.101-л.103/, както и МОН е депозирал становище вх. № 90-08-29/18.05.2017 г. /л.109-л.161/.

До страните в производството са изпратени и получени съобщения за призоваване. На 13.02.2018 г. и 16.05.2018 г. са проведени две открити заседания на КЗД, на които са присъствали представители на МОН, Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, „Сдружение Азбукари“, като на второто заседание е даден е ход по същество и преписката е обявена за решаване.

Последвало е издаването на Решение № 296/12.07.2018г. по преписка № 353/2016г. на КЗД, с което е установено, че: 1. М. Щ. К. в лично качество - бивш министър на образованието, не е осъществила дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците с български произход в сравнение с ромските ученици; 2. Министерство на образованието и науката представлявано от министъра, не е осъществило дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците с български произход в сравнение с ромските ученици; 3. оставен е без уважение сигнал с вх. № 14-30-166/27.10.2016г., както и направените допълнения към него с вх. № 14-30-172/16.11.2016г. и с вх. № 14-30-174/01.12.2016г., подадени от Ц. К., в качеството ѝ на председател на „Сдружение Азбукари“.

Този административен акт- Решение № 296/12.07.2018г. на КЗД е било оспорено пред АССГ, който е постановил решение № 7471/10.12.2018г. по адм. дело № 9628/2018г. С

този съдебен акт е отменено решението на КЗД, като е върната преписката на ответника за ново произнасяне със задължителни указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението на първоинстанционния съд е потвърдено с решение № 458/13.01.2020г. по адм. д. № 5375/2019г. на ВАС на РБ, V-то отделение.

След връщане на преписката от съда на КЗД с писмо вх. № 10-00-76/24.01.2020г., с разпореждане № 175/11.03.2020г. производството по преписката е било възобновено, тя е разпределена на петчленен заседателен състав, състоящ се от: С. С., Б. Х., З. Д., В. С. и О. К..

Повторно са били изпратени съобщения до страните /изх. № 12-20-14/22.06.2020г., изх. № 90-08-26/22.06.2020г., изх. № 14-30-63/22.06.2020г., изх. № 44-00-1784/22.06.2020г./, като им е предоставена възможност да изразят становища, да представят доказателства. Такива са постъпили от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /вх. № 12-20-17/01.07.2020г./ и от „Сдружение Азбукари“ /вх. № 14-30-69/02.07.2020г./

Последвало е провеждането на нови открити заседания на 24.02.2021г., 09.06.2021г., 07.07.2021г. за което страните са били редовно уведомени и на които са присъствали представители на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства- адв. Д. М., на „Сдружение Азбукари“ –адв. С. М., на МОН-юрк. Ю. Т..

Постановено е било Решение № 759/12.10.2021г. по преписка № 353/2016г. на КЗД, с което е установено, че: 1. М. Щ. К. в лично качество - бивш министър на образованието, не е осъществила дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците с български произход в сравнение с ромските ученици; 2. Министерство на образованието и науката представлявано от министъра, не е осъществило дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците с български произход в сравнение с ромските ученици; 3. оставен е без уважение сигнал с вх. № 14-30-166/27.10.2016г., както и направените допълнения към него с вх. № 14-30-172/16.11.2016г. и с вх. № 14-30-174/01.12.2016г., подадени от Ц. К., в качеството ѝ на председател на „Сдружение Азбукари“.

Решение № 759/12.10.2021г. на КЗД е било оспорено пред АССГ, който е постановил решение № 5381/30.08.2022г. по адм. дело № 11317/2021г. С този съдебен акт е обявена нищожността на Решение № 759/12.10.2021г. на КЗД, по преписка № 353/2016г., като същата е върната на ответника за ново произнасяне при съобразяване на влязлото в сила решение № 7471/10.12.2018г. по адм. дело № 9628/2018г. на АССГ, потвърдено с решение № 458/13.01.2020г. по адм. дело № 5375/2019г. на ВАС, и дадените от съда указания по тълкуването и прилагането на закона.

След второто връщане на преписката с разпореждане № 10/09.01.2023г. производството по нея е било възобновено, определен е заседателния състав, който да я разгледа и са уведомени страните / писма изх. № 90-08-10/25.01.2023г., изх. № 14-30-21/25.01.2023г., изх. № 44-00-299/25.01.2023г., изх. № 12-20-3/10.02.2023г./.

Постъпило е писмено становище вх. № 12-20-8/27.02.2023г. от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, представлявано от директора Л. К.. Проведено е било ново открито заседание на 29.11.2023г., на което са присъствали представители на жалбоподателя и

заинтересованата страна Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. На това заседание е приключило събирането на доказателства и е преминато към разглеждането на спора по същество.

С оспорения в настоящото производство административен акт - РЕШЕНИЕ № 96 от 12.03.2024г. на Комисията за защита от дискриминация по преписка № 353/2016г. е установила, че:

1. М. Щ. К. в лично качество - бивш министър на образованието, не е осъществила дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците, които не попадат в целевата група по проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“;

2. Министерство на образованието и науката представлявано от министъра, не е осъществило дискриминация по признак „лично положение“, „етническа принадлежност“ и „образование“ по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. спрямо учениците, които не попадат в целевата група по проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“;

3. оставен е без уважение сигнал с вх. № 14-30-166/27.10.2016г., както и направените допълнения към него, подадени от Ц. К., в качеството ѝ на председател на „Сдружение Азбукари“.

Решението е получено от жалбоподателя на 28.03.2024г., а жалбата срещу административния акт е депозирана на 29.03.2024г.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд София-град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима тъй като е подадена срещу подлежащ на оспорване административен акт, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера актът засяга неблагоприятно. Оспорването е упражнено в законоустановения 14 - дневен срок, считано от 28.03.2024г.

Разгледана по същество, жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

След като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на атакувания акт, освен на основанията, сочени от „ Сдружение Азбукари“, представлявано от председателя Ц. К. К. и на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

На първо място, решението е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 65, т. 1-т. 3 и т. 5 във вр. с чл. 48 от ЗЗДискр.

Предвид наведените оплаквания за установяване на дискриминация по признаци „етническа принадлежност“, „лично положение“ и „образование“, председателят на КЗД е разпоредил разглеждането на преписката да се осъществи от петчленен разширен заседателен състав, поради наличието на оплакванията за множествена дискриминация по смисъла на §1, т.11 от ЗЗДискр. На основание чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр. „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него“, което изискване в настоящия казус е изпълнено, като не е налице особено мнение на член от състава. Съдът приема, че не е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт – липса на компетентност по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК. Решението е постановено и подписано от членовете на КЗД: Н. А., З. Д., П. К., Б. Х., О. К., който състав е определен от председателя на КЗД с разпореждане № 10/09.01.2023 г., заповед №

12-11-2040/07.11.2023г., заповед № 12-11-2167/24.11.2023г.

На второ място, решението е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 65-чл. 66 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 59 АПК. В него са посочени наименованието на органа, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва.

Комисията е обосновала своите изводи въз основа на приложения и приобщен към административната преписка № 353/2016г. доказателствен материал. Ответникът, чрез своите фактически констатации обосновано е посочил действителното правно положение, не се установява непълнота на фактите, а след анализ и проверка на същите, съдът приема, че те са и реално осъществени. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висящия съдебен процес. Съдът приема, че не е налице предпоставката за отмяна на акта – неспазване на законоустановената форма по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 от АПК.

На трето място, мотивирането на акта следва да бъде разгледано в съответствие с правилата за провеждане на процедурата пред административния орган, доколкото същественото им нарушаване води до ограничаване правото на защита и правото на участие в административния процес /широк смисъл/, съответно до отмяна на издаденото решение /чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК/.

Съгласно чл. 50, т. 1 от ЗЗДискр. производството пред КЗД е иницирано от „Сдружение Азбукари“, представлявано от Ц. К. К.. Изпълнена е процедурата по проучване /чл. 55 и следващите от ЗЗДискр./, като на страните е предоставена възможност да се запознаят със събраните по преписката материали на основание чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр. и да организират защитната си теза. Проведени са открити заседания при съобразяване с основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, вкл. и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и следващите от АПК/. Страните са изслушани, насочени са към помирителна процедура, като им е предоставена възможност да направят доказателствени искания и да изразят становище по доказателствата на другата страна. Комисията е определила предмета на проучването, уведомила е страните, те са взели участие в насрочените открити заседания. Резултатите от производството са обективирани в атакуваното решение, подписано от членовете на състава, присъствали на проведеното на 29.11.2023г. заседание.

Не е налице основание за отмяна на акта по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 3 от АПК във връзка с разпоредбите на глава четвърта, раздел I от ЗЗДискр.

На четвърто място, съдът констатира, че е налице нищожност на решението по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 4 от АПК –

противоречие с материалноправните разпоредби на закона.

Както се посочи по-горе, с решение № 7471/10.12.2018г. по адм. дело № 9628/2018г. на АССГ, е прието, че предходното решение № 296/12.06.2018г. по преписка № 353/2016г. на петчленен разширен заседателен състав на КЗД е постановено при неправилно прилагане на материалния закон. За да достигне до този извод АССГ е изложил, че решението на КЗД е незаконосъобразно, предвид чл. 4, чл. 7, ал. 1, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр., чл. 2, § 2, чл. 3 от Директива 2000/43/ЕО/29.06.2000 г. и го е отменил, като на основание чл. 173, ал. 2 от АПК е върнал преписката за ново разглеждане на комисията.

В мотивите на акта е прието, че при реализацията на проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“, предоставянето на стипендиите е обвързано единствено с постигане на определен успех, без значение социално-икономическия статус на семейството на ученика. Освен това, получаването на стипендия е предвидена и за минимален успех от 3,50, а размерът на стипендията, дори за най-ниския успех е в пъти повече от предвидената стипендия за отличен успех на учениците, от различен на ромския произход. Сравнявайки един ученик от ромски произход и един от различен произход, които имат еднакъв успех, например от 3,50 до 4,49, ученикът от ромски произход ще получи стипендия, за да продължи да се обучава, а ученикът от различен произход няма да получи нищо и ще трябва да продължи да учи единствено по собствено желание. *Описаното представлявало и следвало да се тълкува, като осъществена пряка дискриминация на основата на защитен признак „етническа принадлежност“.* Ограничаващото, а от там и дискриминационно в случая се явявало обстоятелството, че отпусканите стипендии се предоставят единствено на децата с етническа ромска принадлежност. *Осъществена е пряка дискриминация* от заинтересованите страни - Министерството на образованието и науката и ЦОИДУЕМ. Налице били всички основания за доказване на проявена дискриминация от посочените страни на основата на защитен признак „етническа принадлежност“. Съдът е посочил, че е правилна мярката за стимулиране на деца при провеждане на образованието им, но последното не следвало да става въз основа на расова, етническа, религиозна или друга основа. Всички деца трябвало да бъдат еднакво третирани и поставени при равни условия. „Етническата принадлежност“ не бивало да бъде предпоставка за стимулиране или на обратната плоскост – сегрегиране на децата като цяло и в частност на обучаващите се и формиращи като личности. Именно чрез предоставянето на стипендии на деца от ромски произход

Министерството на образованието и науката и ЦОИДУЕМ са допуснали извършването на дискриминация, спрямо всички други деца в Република България, които не са с етнически ромски произход.

АССГ е посочил, че е доказано различно третиране на учениците на основата на етническа принадлежност чрез предоставяне на стипендии в значително по-високи размери на децата с ромски произход при по-занижени критерии в сравнение с критериите за предоставяне на стипендии и размерите за всички останали ученици с различна етническа принадлежност. Съдът е отбелязал, че реализацията на процесния проект не изпълнява изискванията на чл. 7, ал. 1, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр., респ. чл. 2, § 2, б. “б” от Директива 2000/13/ЕО относно характера и целите на мерките за осигуряване на участието на учениците в обучението. Предвид безплатното обучение тази мярка не позволявала реално постигане на целта за задържането на учениците в училище и повишаване на резултатите им при обучението, *не е необходима и подходяща, респ. не е единствен начин за постигане на тези цели и надхвърля необходимото*. В тази връзка допълнително е изложено, че причините за непосещаване на училище са комплексни и не са свързани единствено с недостиг на средства, а посочените мерки по същество се явяват неравно третиране при съпоставка с учениците, които не са от ромски произход, но се намират в сходно материално положение и същите следва да положат значително повече усилия за постигане на много добър или отличен успех, за да получат стипендия, в значително по-ниски размери, в сравнение с учениците от ромски произход. В тази връзка посочените мерки *не са в съответствие* с целите по чл. 1 от цитираната Директива и чл. 1 - 3 от ЗЗДискр., регламентиращи защита срещу всички форми на дискриминация и предотвратяването ѝ.

АССГ в решаващият състав е отхвърлил извода на КЗД, че е налице изключението предвидено в чл. 7, ал.1, т.14 и т.17 от ЗЗДискр. Обосновано е, че предоставянето на финансови средства, обвързани с определен минимален успех, не са единствения начин за постигане на целта, а именно задържане на учениците в училище. В проекта са набелязани и други мерки, които са подходящи за постигане на целта, които не водят до дискриминиране на учениците от неромски произход. Непосещаването на ромските деца на училище, не се дължи единствено и само на липсата на средства. Причините са различни и са свързани с липсата на мотивация у учениците, нежелание да се обучават и др. и именно върху тези причини следвало да се съсредоточат усилията. Имало много деца от неромски произход, които нямат финансова възможност да закупват учебници и учебни помагала, но те за да получат стипендия,

следва да положат доста повече усилия, от тези, които следва да положат ромските деца, т.е. да достигнат отличен или поне много добър успех. За сравнение, ромските деца, следва да положат минимални усилия в училище, като не е необходимо да доказват, че нямат достатъчно средства. По този начин, предоставянето на целева стипендия обвързана единствено с минимален успех в училище, накърнява интересите на друга група лица, а именно учениците от неромски произход, които се поставят в значително по-неблагоприятно положение, спрямо ромските деца.

След като съдът е обосновал, че жалбата е основателна е отменил решение № 296/12.06.2018г., а преписката е била върната на административния орган за ново произнасяне, в съответствие с така изложените мотиви.

Административният орган не се е съобразил с действието на решение № 7471/10.12.2018г. на Административен съд София-град, постановено по адм.дело № 9628/2018г., което има задължителна сила за него по аргумент от чл.177, ал.1 от АПК.

Съгласно чл. 177, ал. 1 АПК, наименована „действие на съдебното решение“, решението има сила за страните по делото, като в случаите на отмяна или изменение на акта – по отношение на всички. Съгласно чл. 177, ал. 2, изречение първо АПК „актове и действия на административния орган, извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда, са нищожни“. Налице е „един много тежък порок, тежък до степен да направи невъзможно съществуването на акта като такъв. Порокът е толкова тежък, че приравнява административния акт на „правно нищо“, на несъществуващ факт. В същото време този акт създава една привидност на правни последици, които заинтересованото лице има интерес да отстрани. След като нищожният акт не поражда валидни правни последици, той не би могъл да породи и валидни правни задължения. В същото време следва да е налице за адресата правна възможност да иска от останалите участници в административното правоотношение да се съобразят с това“ /Тълкувателно решение № 3/16.04.2013г. по т.д. № 1/2012г. на ВАС на РБ/.

Съгласно чл. 177, ал. 2, изречение второ АПК „всеки заинтересован може винаги да се позове на нищожността или да поиска от съда да я обяви“. Отделно, съдът следи служебно за нищожността на акта и я обявява при установяването ѝ, дори да липсва искане за това. По настоящото дело жалбоподателят „Сдружение Азбукари“ излага конкретни твърдения за нищожност на оспорения акт съгласно специалната разпоредба на чл. 177, ал. 2 АПК. В случая, съдът констатира, че се касае особен случай на недействителност на административния акт, обвързан изцяло с

действието на влязло в сила съдебно решение. Тя се различава от обичайните случаи на нищожност – при издаване на акт от некомпетентен орган, при неспазване на законоустановената форма, при съществено нарушение на производствените правила и противоречие с материалния закон, които водят до липса на ясно изразена и конкретна воля на административния орган.

Административен съд София-град е върнал преписката за ново произнасяне, като изрично е установил, че със спорния проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“ е осъществено неравно третиране- дискриминация по признак „етническа принадлежност“, спрямо всички други деца в Република България, които не са с етнически ромски произход и случаят не попада в изключенията по чл. 7, ал. 1, т. 14 и 17 от ЗЗДискр. Обратно на съображенията на съда, съставът на КЗД е приел, че проект „Подкрепа на ромски ученици за успешно завършване на средно образование“ преследва законна цел, предвид, че е насочена към изравняване възможностите на конкретна нуждаеща се целева група, както и че принципът на пропорционалност не е нарушен, т.е. чрез различното третиране може да се постигне преследваната цел, без да се излиза от рамките на необходимото за постигането ѝ. Прието е, противно на съжденията на АССГ, че тази специална мярка по смисъла на чл.7, ал. 1, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр. не представлява дискриминация, защото идеята ѝ е да се насърчат ромските ученици да завършат средното си образование и след това да могат да се социализират и реализират, което е в изпълнение на ЗПУО и целта, която преследва самия закон, а именно: равен достъп до образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик и равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование /чл.3, т.3 и т.4/. Противно на съображенията на АССГ, че мерките по проекта са непропорционални, КЗД е счела, че се касае за позитивни, специални мерки, насочени към уязвимата група на ромските ученици, за които трябвало да бъдат създадени условия за пълноценно приобщаване към обществото. Макар ясно, АССГ да е изложил, че предоставянето на стипендии на ученици от ромски произход при доста по-занижени критерии и в значително по-висок размер представлява акт на неравно третиране спрямо децата от неромски произход, КЗД е преценила, че мярката не е дискриминационна, а единствено имаща за цел подкрепа на възможностите за обучение, социализация и последваща професионална реализация на уязвима група граждани.

Съгласно чл.177, ал.2 от АПК, актове и действия на административния

орган, извършени в противоречие с влязло в сила решение на съда, са нищожни. Това е самостоятелно и достатъчно основание за обявяване нищожност на оспорения административен акт.

В заключение, съдът приема, че **РЕШЕНИЕ № 96 от 12.03.2024г.** на Комисията за защита от дискриминация, е нищожен административен акт на основание на чл.177, ал.2 АПК, поради което жалбата следва да бъде уважена, заедно с произтичащите от това правни последици по см. на чл.173, ал.2 АПК.

С оглед изхода от спора, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата във вр. чл. 8, ал.2, т.9 от Наредба № 1/09.07.2004г. на Висшия адвокатски съвет в полза на процесуалния представител на жалбоподателя адв. С. А. М. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 1 500.00 (хиляда и петстотин) лева.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл.173, ал.2 от АПК, *Административен съд София-град*, II-ро отделение, 22-и състав,

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на **РЕШЕНИЕ № 96 от 12.03.2024г.** на Комисията за защита от дискриминация, постановено по преписка № 353/2016г., по жалбата на сдружение с наименование „Сдружение Азбукари“, представлявано от Ц. К. К..

ВРЪЩА преписка № 353/2016г. на Комисия за защита от дискриминация за ново произнасяне в изпълнение на влязлото в сила решение № 7471/10.12.2018г. по адм. дело № 9628/2018г. на АССГ, потвърдено с решение № 458/13.01.2020г. по адм. дело № 5375/2019г. на ВАС на РБ, V-то отделение, и дадените от съда указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Комисия за защита от дискриминация с адрес: [населено място], [улица] да заплати на адв. С. А. М. , личен № [ЕГН] с адрес: [населено място], [улица], ет.1 сумата от 1 500.00 (хиляда и петстотин) лева на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 - дневен срок от получаване на съобщенията за постановяването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд на Република България.

РЕШЕНИЕТО да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.138 АПК.

Съдия: